

Ishaja vsak šetrek
ob 4. uri popoldne.
Kokopisi se ne vra-
tajo. Ne frankovana
pisma se ne spre-
jemajo.

Cena lista anaša
za celo leto 4 krone,
za pol leta 2 kroni.
Za manj premožne
za celo leto 3 krone,
za pol leta 1 K 1'50.
Za Memčijo je cena
lista 5 K, za druge
dežele in Avstrije
6 K.

Kokopisi sprejema
„Narodna Tiskarna“
v Gorici, ulica Vet-
eranci št. 9.

Naročnino in ra-
znanila sprejema
upravnništvo, Gorica
Semeniška ulica št.
16. Posamezne šte-
vilke se prodajajo v
tobakarnah v Šolski
ulici, Ninski ulici, na
Josip Verdijevem te-
kališču nasproti me-
stnem vrtu, pri Vac-
lavu Baumgartl v
Korenjski ulici in na
Korenjskem bregu
(Riva Corno) št. 14.
po 8 vin.

Oglasi in poslanice
se računijo po petit
vrstah in sicer: če
se tiska enkrat 14 v.,
dvakrat 12 v., tri-
krat 10 v. Večkrat
po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Ivan Bajt v Gorici.

Tiska „Narodna Tiskarna“ (odgov. L. Lukežič) v Gorici.

Odkritje nagrobnika in spominske plošče Simona Gregorčiča.

„Osrednji odbor za Gregorčičev spomenik“ je sklenil, da se praznuje dne 6. septembra 1908 odkritje nagrobnika „tam gori pri sv. Lovrenci“ pod sivim Krnom in spominske plošče na Vrsnem, odkritje skromnega znaka hvalečnosti slovenskega naroda napram geniju velikega pesnika.

Nagrobnik in spominska plošča sta delo slovenskega umetnika Biležnika v Gorici, omogočila pa je to delo požrtvovalnost čestilcev Gregorčičeve Muze.

Slovesnost se bo vršila v skromnem slogu, in sicer po sledečem vspredu:

Po maši v cerkvi sv. Lovrenca se razkrije ob 11. uri predpoldne nagrobnik, ob dveh popoldne pa spominska plošča na Vrsnem. Na obeh krajih bode kratek slavnostni govor in pevci zapojejo nekaj Gregorčičevih pesmi.

K tej slavnosti so vabljeni vsi čestilci našega „soškega slavca“.

Prvotno določena ura se je premenila, da bi lahko prišli k odkritju nagrobnika tudi tisti udeležniki, ki pridejo 6. septembra okoli 7. ure zjutraj po železnici na postajo Sv. Lucija-Tolmin.

Po odkritju nagrobnika bo na Libušnjem kratek odmor, kjer se dobijo vsaj mrzle jedi; primernejša kraja za obed sta prijazna trga Tolmin in Kobarid.

V vipavski Log!

Bratskim društvom!

Letošnja leto praznujemo dvojni jubilej: jubilej našega sv. Očeta in našega preosvetlega cesarja. Prav je in spodobi se, da tudi naša krščansko socialna izobraževalna organizacija spodobno proslavi ta dva jubileja.

Goriška „Slovenska krščansko socialna zveza“ se je dogovorila z vipavsko „podzvezo“, da obe „zvezi“ skupno praznujejo ta praznik. Po sklepu vipavske „zveze“, ki bo poskrbela za vse potrebno, se je določil dan proslave na 6. septembra v Logu na Vipavskem.

Slavnost bi se vršila po sledečem vspredu:

Ob 9h dopoldne v Logu sv. maša s cerkvenim govorom, ki ga bo imel podpredsednik goriške S. K. S. Z. č. g. C. M. Vuga;

od 11h do 12h slavnostno zborovanje. Govorita vipavski poslanec dr. Žitnik in predsednik goriške S. K. S. Z. dr. Breclj.

Od 12h do 1. in pol obed; ob 2h pete lavretanske litanijske;

od 3h do 6h ljudska veselica.

Omenjamo, da bodo pri ljudski veselici nastopili tudi telovadci vipavskih telovadskih odsekov.

Bratska društva nujno prosimo, naj nam nemudoma naznanijo število članov — udeležencev. Enako prosimo somišljenike iz mesta, ki se hočejo udeležiti te slovesnosti, da to nemudoma naznanijo tajniku S. K. S. Z., Gosposke ulice 6. To pa radi obeda.

Društva ki imajo pevske zборе naj jih vzamejo seboj.

Če se zgledi 200 udeležencev, ki bi se odpeljali z goriške postaje, napravimo poseben vlak. Zato, bratska društva, nemudoma naznani, če hočete na ta način proslaviti letošnji dvojni jubilej v vipavskem Logu ter ondi izročiti Mariji v varstvo tudi našo skupno krščansko izobraževalno organizacijo.

Z Bogom in Marijo za slovensko domovino!

To ni ljubezen do kmeta!

So ljudje in stranke med nami, ki menijo, da so vzeli v zakup ljubezen do kmeta, ki pa pri tem kmeta tako izkoristajo, dero in mu škodajo, da bo kmet od take ljubezni moral priti popolnoma na kant. Imamo več vrst kmetovih prijateljev. O kraških liberalnih oderuhih in „trtorajcih“ ne govorimo! Nekaj drugega je, kar nam danes sili pero v roko. Ne bomo govorili in razpravljali na splošno, govori naj ta le vzgled!

Znano je, kako velikansko škodo je napravila pretečene dni dvakrat reka Vipava. Znano nam je, da se je takoj pri površini cenitvi po prvi povodnji cenila škoda v sami občini Dornberg nad 20.000 kron. Po drugi povodnji škoda ni bila gotovo nič manjša; saj ima samo en posestnik, več ko 2000 K škode. Ljudstvo je obupano. Kaj naj počne ubogi kmet? Edino izdatna državna podpora mu more saj malo pomagati v tem položaju. Človek bi sedaj pričakoval da bodo vstali po koncu tisti patentirani „kmetje“ — liberalni učitelji, pa da

bodo v imenu agrarne stranke začeli kako akcijo v prid kmeta. Toda med tem ko se posvetujejo „Kmečke zveze“ in naši poslanci radi pomoči, pa prirejajo agrarno-liberalni učitelji veselice. Tako veselico je priredilo agrarno-liberalno učitelstvo tudi v Dornbergu pod firmo liberalnega društva „Naprej“. Po izjavi nekega agrarnega učitelja samega so na tej veselici ljudje le na plesu zapravili nad en tisoč in 100 kron. Če računamo še, da so ljudje še saj toliko zapravili na jedi in pijači, dobimo, da je ubogo, že itak od nesreče tepeno ljudstvo samo na eni veselici v tekni par uric zapravilo več ko 2200 kron. In takih veselice prirejajo agrarno-liberalni učitelji po Vipavskem vse polno! Prašamo: Ali je to ljubezen do kmeta? Ali veste koliko ljudskega premoženja s tem vržete v vodo? Ali ne veste, da take veselice in plesi požro več ko vsaka povodenj?

Tako delajo za kmeta agrarno-liberalni učitelji. Pa še nekdo je, ki zasluzi, da ga pošteno primemo! To je naša vlada, oziroma c. k. okrajno glavarstvo! Županstvo dornberško je prepovedalo veselico, ker si je bilo v svesti, da v teh žalostnih časih, ko bode kmet deloma navezan na vladno podporo, ne gre prirejati potratnih plesov in veselice. A proti volji županstva je okr. glavarstvo ples dovolilo in s tem provzorčilo nad 200 kron izgube kmečkega premoženja. Ali more okr. glavarstvo ta svoj čin zagovarjati, posebno, ko je samo uvidelo kmetovo nesrečo in podpira prošnjé istega ljudstva za podporo?

To je en slučaj izmed mnogih. Tako se godi skoro povsod! S kmečkimi prijatelji, kakoršni so liberalni učitelji, bomo obračunili mi skupaj z ljudstvom; delovanje c. k. goriškega okrajnega glavarstva pa priporočamo v pretres osrednji vladi. Vemo kakšen veter veje iz splotja na Travniku! Zato bomo začeli pometati temeljito in bomo pometli tisto potuho, ki jo dobijo liberalni učitelji od nekih gospodov na okr. glavarstvu. Nikakor ne gre, da bi se okr. glavarstvo postavljalo v službo liberalnega učiteljstva, ki hoče s takimi prireditvami utrditi svojo strankarsko politično moč. Okr. glavarstvo naj ve, da je dolžno varovati kmetove koristi in nadzirati učiteljstvo! Gospodu okr. glavarju pa priporočamo v natančnejše spoznanje nekatere gospode tam gori. Naj jim gospod grof pojasni stališče, da so radi ljudstva tu in ne radi sebe in lib. učiteljstva.

Politični pregled.

Novi vinski zakon. — Novi vinski zakon sklenjen od poslanske zbornice v zadnjih dneh njenega delovanja, je sicer stopil v veljavo z dnem 1. decembra 1907, ali na splošno ni še izveden. Jedna najvežjih določb novega zakona, državna kletarska kontrola, se namreč doslej ni mogla uresničiti. Po § 13. novega vinskega zakona je v svrhu izvedenja in nadziranja zakonskih predpisov imenovati strokovno izobražene državne kletarske nadzornike. Imenovanje teh organov pa je navezano na zahtevo mnenja deželnih zborov in ta okolnost je morala naravno zakasnit uresničenje kletarske kontrole. Da se uvedenje inspekcijske službe povpeši, je ministerstvo za poljedelstvo stopilo v pogajanja s posamičnimi deželnimi odbori. Ta pogajanja so končno dovedla do tega, da se je v zadnjih tednih moglo izvršiti provizorično imenovanje kletarskih inspektorjev. Imenovanih je 19 državnih kletarskih nadzornikov, a namenjeno je, da se v spopolnjenje inspekcijske službe od 1. januarja 1909, dalje ustanovi še 9 novih nadzornikov mest.

Da se nadzorniška služba jednotno izvede v vseh pokrajinah so bili imenovani za dan 10. avgusta pozvani na 10-dneven poučni tečaj v Klosterneburg. Nadzorniki se imajo v tem tečaju poučiti o njihovih službenih dolžnostih in jih je praktično uvesti v službovanje. Nadzorna služba prične že pred začetkom letošnje trgatve.

Male politične vesti.

20. avgusta. Vlada hoče vkljub protestu kmečkih poslancev uveljaviti trgovinsko pogodbo s Srbijo, ne da bi vprašala za to drž. zbor. — Razmere med Kitajsko in Japonsko so zelo napete.

21. Angleški kralj in nemški cesar se kmalu snideta. — Bolgarija se približuje ustavni Turčiji. — Razmere med Anglijo in Nemčijo se boljšajo. — V Maroku so bili boji med Francozi in Mavri.

22. Trgovinska pogodba s Srbijo stopi baje v veljavo 22. sept.

23. Srbsko ministerstvo se je zopet preosnovalo. — Rusija dobi nove velike oklopne bojne ladje. — Maroški sultan je bil baje poražen in vjet.

24. Umrli je solnograški dež. predsednik. Maroški stari sultan ni sicer vjet, a je popolnoma poražen. Za sultana je proglašen Mulej Hafid.

25. Med Anglijo in Nemčijo je velika ljubosumnost. Nemčija pomnožuje svoje brodovje. Angleški krselj se je sešel z nemškim cesarjem in mu rekel, da če Nemčija ne bo pomnožila bro-

dovja, ga tudi Anglija ne bo. Nemški cesar je rekel, da tega ne obljubi.

26. Kršćansko socialna ministra Gessman in Ebenhoch bosta najbrže odstopila, ker ne pustita, da bi se pogodba s Srbijo sklenila brez državnega zbora. — Med Ameriko in Japonsko je zopet nastal spor. —

S. K. S. Z.

Za S. K. S. Z. se je nabralo na komerzu kat. narodnega dijaštva 25 K 50 v. — Č. g. kurat Golob je daroval 5 K; č. g. kaplan Kos v Kanalu 5 K.

Darovi.

Jubilejski darovi za „Slovensko sirotišče“.

P. n. gg. Ivan Vidmar, dekan 10 K; gosp. Ana Pich 5 K; Tomaž Rutar, kurat v p, 50 K; županstvo Opatjeselo vsled starešinskega sklepa z dne 18. avg. 1908 vsakoletno podpora 20 K; mons. Iv. Kolavčič na račun vstanovnine 50 K. — Vuga Rafael, trgovec 1 K; Mihael Ahatz 5 K; Plesničar Mohor, trgovec 1 K; Dr. Srebrnič Josip 2 K; Ferdinand Resen trgovec 2 K; Josip Medved, trgovec 5 K; Konjedic in Zajec, trgovca 5 K; Lahajnar Jožefa 2 K; Miha Hvalič, krčmar 1 K; Peršič Ivan, delavec 50 vin; Franc Černic, župan 2 K; Anton Mervic iz Prvačine 40 vin; Franc Sfiligoj 1 K; Štrekelj Edvard, vikarij 2 K; Travižan Francišek 1 K; Krebelj Peter 1 K; Sosedov sin 5 K; Dr. Anton pl. Fabris 3 K; Grusovin Katarina 2 K; Bremec Marija 1 K; Anton Gerbec zasebni uradnik 1 K; Ana Gerbec, pekica 2 K; Alojzija Štrukel 40 vin.; Anton Koren, trgovec 5 K; Alojzija Primožič 1 K; Bevk Francišek, trgovec 40 vin.; Leopold Bolko, veleposestnik 10 K; Savnig in Dekleva, trgovca 2 K; Josip Kulot, trgovec 5 K; Kralj Katarina, krčmarica 40 vin.; Jakob Šuligoj, urar 1 K.

Bog vsem obilo poplačaj in obudi novih dobrotnikov, da bi mogli napraviti dne 2. dec. t. l. vsaj skromen začetek prepotrebnega zavoda.

Za „Slovensko Alojzijevisče“ g. Anton Bratina 10 K; g. Teodor Hribar, trgovec 50 vin.

Novice.

Goriški deželni zbor se snide dne 22. septembra.

Mesto učitelja - voditelja je izpraznjeno na štirirazredni zasebni deški ljudski šoli društva „Šolski Dom“ v Gorici vsled smrti dosedanjega voditelja Leopolda Abrama. Mesto je pripravno posebno za učitelja v pokoju. Oglase sprejema predsednik društva do 10. sept.

Državna pomožna akcija za Primorsko ne obsega le onih del, ki so bila v javnih listih imenom navedena, ampak še mnogo drugih, tako n. pr. na Kanalskem vse ceste, katere je nasvetoval v svoji spomenici tamošnji cestni odbor.

Veličastno zborovanje katoliško narodnega dijaštva v Gorici. — Dva dneva, v petek in soboto so se vršila v Gorici zborovanja dijakov kršćanskega prepričanja. Srčno radi bi pisali obširno o teh zborovanjih; a prostor nam ne pripušta. Čez dan so bila resna zborovanja poučne vsebine, zvečer v petek je bil pozdravni večer in v soboto pa komerz. In pri teh večerih so bili zastopani vsi sloji slovenskega ljudstva. Prav posebno nas veseli, da je naše dijaštvo tako prisrčno pozdravljalo v svoji sredi zastopnike kmečkega stanu, posebno g. župana Černica, odbornika

kmečke zveze. Tudi delavce so naši dijaki prisrčno pozdravljali. Vse je prevečala ena misel in duh je vladal med nami. Dijakov je bilo vseh skupaj nad 200 zbranih. Kar je za nas Goričane največje važnosti je to, da se je zbralo veliko število dijakov z Goriškega, ki se izpovedajo za kršćansko misleče. Število katoliških dijakov raste, njihov vpliv se veča. Naše dijaštvo se namreč dobro zaveda, da dijak mora biti z ljudstvom, ker je iz ljudstva, ako hoče, da bo poznal ljudske potrebe in da mu bo nekoč mogel pomagati. Kako drugačni so liberalni študentje. Zbralo se jih je kakih 30—40 liberalnih študentov in nekaj druge gosposke frakarije pa so obsodili delovanje katoliškega dijaštva. Koliko razloček! Naši dijaki so povdarjali katoliško misel; liberalni pa svobodno misel; naši dijaki so zborovali skupaj z zastopniki kmečkega in delavskega stanu; liberalni študentje pa so zborovali skupaj z gosposkimi frakariji.

Mi hočemo mladine, ki bo kršćanska, ki bo z ljudstvom! Liberalni študentje pa so proti kršćanski in proti ljudski; zato jih naše ljudstvo nemara. Kličemo pa v imenu kršćanskega kmečkega in delavskega ljudstva: Živeli katoliško narodni dijaki! Vaša pot je prava!

Jubilejna slavnost Marijinih hčera na Sveti gori je v nedeljo izpadla nad vse sijajno. Več poročamo.

Vabilo k občnemu zboru „Društva kršć. mislečega učiteljstva na Goriškem“, ki se bo vršil v četrtek dne 3. sept. 1908 v prostorih „S. K. S. Z.“ v Gosposki ulici št. 6, II. dvorišče. Spored: 1. Pozdrav predsednika. 2. Verifikacija zapisnika zadnjega občnega zbora. 3. Poročilo tajnika in blagajnika. 4. Volitev predsednika, podpredsednika in odbornikov. 5. Raznosterosti. — K obilni udeležbi vabi ODBOR.

Sv. maša zadušnica po t. gosp. Lavoslavu Abram v imenu „Društva kršć. mislečih učiteljev“ bo v četrtek dne 3. sept. ob 9. in pol uri v cerkvi sv. Ignacija. Vabljeni so k tej sv. maši zadušnici vsi člani omenjenega društva, na kar se zbere k občnemu zboru v prostorih „S. K. S. Z.“ v Gosposki ulici 6, II. dvorišče.

— Na smrt obsojen — sedej prost. — Med miloščenimi, ki so 18. t. m. zapustili kaznilnico v Gradiški je tudi neki Leonard Piazza iz Terza, ki je bil leta 1889 radi umora obsojen na smrt, a je bil pomiloščen na 20 let ječe.

Iz goriške okolice.

g Poštni urad v Pevmi. — V sledečem priobčujemo dobesedni prepis pisma, ki ga je na županstvo Podgoro poslalo poštno ravnateljstvo v Trstu. Pismo se glasi:

„Županstvu v Podgori pri Gorici. Reševaje vlogo od 29. novembra 1907 št. 1473 obvešča se županstvo, da je c. kr. trgovinsko ministerstvo z odlokom od 16. julija t. l. št. 24. 628/P. dovolilo ustanovitev poštne urade v Pevmi, ki bo v zvezi s poštnim omrežjem po obstoječi poštni vožnji Gorica 4 — Kojsko. — Mesto poštnega ekspedijenta za ta novi poštni urad bo v kratkem razpisano in se bo doposlal županstvu prepis tozadevnega razglasa v svrhu objavljenja“. (Podpis).

To pismo dokazuje, da je podgorsko županstvo dne 29. novembra 1907. samo prosilo za poštni urad v Pevmi in da se je sedaj tej prošnji ustreglo. Nikjer ni rečeno, da je tudi Štrekelj vložil kako prošnjo za poštni urad. Pač pa vemo, da je posl. Fon podpiral prošnjo županstva. Zato je trg. ministerstvo tudi

njemu, kakor smo poročali, najprvo naznailo da je poštni urad v Pevmi dovoljen. Vsekakor pa je jasno, da za ustanovitev poštne urade v Pevmi posl. Štrekelj nima prav nobene zasluge.

g Telovadni odsek v Podgori. — Zopet vesel korak naprej na pot naše mladeniške organizacije. V nedeljo popoldne smo ustanovili v Podgori telovadni odsek, tretji na Goriškem. Zbrali smo se v društvenih prostorih, kjer smo se postavili v vrsto in odkorakali dolga cesto pričakovat mirenih bratov telovadcev. Nad tridesetih mirenih bratov je v vzornih vrstah prikorakalo pod vodstvom brata načelnika Mrevljeta. — Pozdraviti smo se s telovadskimi „Nazdar“ klici. Nato smo skupno odkorakali nazaj v društvene prostore, kjer je navzoče telovadce pozdravil naš brat Teodor Brešan s krasno deklamacijo „telovadske pesmi“, ki jo je zložil Atajerski telovadski brat. Br. Kremžar iz Gorice je na to govoril o ciljih mladeniške, posebno telovadske organizacije. Posebno konec govora je segel vsem bratom v srca. V imenu mirenih bratov je pozdravil novi odsek brat Vuk. Po izrednem občnem zboru, na katerem so se spremenila društvena pravila v dveh točkah, so mirenki telovadci odšli, mi pa smo si izvolili sledeči odbor: Predsednik br. Andrej Paglavec; podpreds. br. Franc Miklus; tajnik br. Teodor Brešan; blagajnik br. Anton Miklus; namestnik: br. Franc Golob. — Za načelnika je bil izvoljen br. Franc Kuvavica, za podnačelnika br. Andrej Paglavec, voditelj Ivan Kotnik.

Omenjeno bodi ob tej priliki, da se naše „Kat. izobraž. društvo“ imenuje sedaj „Branik“, ker stojimo na braniku za naše narodne in verste svetlinje. Našim bratom telovadcem pa kličemo: Nazdar!

g Kat. slov. izob. društvo v Solkanu bode imelo v nedeljo dne 30. t. m. popoldanski službi božji predavanje, predava društveni predsednik veleč. gosp. dr. Josip Srebrnič. K obilni udeležbi ljudno vabi odbor.

g V prepad je padel. — V ponedeljek popoldne je šel 16-letni Peter Vižintini iz Kronberga na goro sv. Gabrijela nabirat drva. Ker se je z vrha utrgala velikanska skala, je zletel v prepad kakih 20 m. in se močno poškodoval. Prepeljali so ga v goriško bolnišnico.

g Skala na tiru. V nedeljo zvečer je padla s hriba sv. Valentina na železniški tir velika skala, ga poškodovala in se na to zavalila v Sočo. Poškodbe so v pravem času opazili. Vendar je večerni osebni vlak z Jesenic imel 1 uro zamude. Sreča je da skala ni padla doli ob času, ko si je na tira nahajal kak vlak.

Iz ajdovskega okraja.

a Zmaga S. L. S. Pri včerajšnjih obč. volitvah iz III. razreda v Črnicah je na vsej črti zmaga S. L. S. Danes volita I. in II. razred.

a Z lokavške pošte. Dobili smo: „Slavno uredništvo „Prim. Lista“ v Gorici. V 33. številki cenjerega „Prim. Lista“ z dne 13. avgusta t. l. je iz Ajdovskega okraja dopis „Na lokavski pošti“.

Ker dopis ne odgovarja resnici blagovoliše prijaviti v prihodnji številki Vašega cenjenega lista na podlagi § 19 tiskovnega zakona, na istem mestu in z istimi črkami, sledeči popravek:

Ni res, da se gode neredi radi dostavljanja raznih poštnih pošiljatev; nmpak res je, da se vsaka pošiljatev, katera pride, nemudoma dostavi po poštnem selu.

Ni res, da časopise dobivajo stranke en dan ali pa tudi celi teden prepozno; res je, da se v dostavljavnem okolišu

dostavljajo časopisi vsaki dan, ako pridejo izven dostavljavnega okraja pa kadar stranke same po nje pošljejo.

Ni res, da je poštarica odsotna cele tedne ali celo cele mesece; res je, da je odsotna po par dni, kadar jo kličejo družinski opravki, ali pa takrat kadar na zdravnikov navet mora v kake to-plice t. j. nadalje do 14 dni.

Ni res, da namestnika ne brigajo uradne ure, res je da je urad odprt strankam tudi čez uradne ure.

Ni res, da se zdi, kakor bi bilo ljudstvo radi pošte in ne poštir radi ljudstva; res je, da se zdi ljudstvu, da je pošta radi ljudstva. Z odličnim spoštovanjem. — Lokavec 16. avgusta 1908. Andrej Tomažič.

Na ta popravek smo dobili od našega dopisnika sledeše pojasnilo:

Kar je pisal „Prim. List“ o lokavski pošti je čista resnica.

Kar pa trdi tukajšnji za silo poštir, je hitro ovrženo z dokazi:

a.) Poštir trdi, da ni res, da se gode neredi glede dostavljanja raznih poštnih pošiljatev; trdi, da se nemudoma dostavi po poštnem selu vsaka pošiljatev. Mi pa vidimo poštnege sela pri delu na polju ali kakem podjetju kot dainarja od jutra do večera, pošto pa raznaša žena pošt. sela ali tudi 5 letna deklica, kateri bi se ne smelo izročiti poštnih pošiljatev. Oj take deklice se ne more misliti, da bode točno dostavljala bodisi pisma, časopise itd. strankam. Prav lahko se zgodi, da tak otrok kaj zgubi.

b.) Poštir trdi, da dobivajo stranke časopise vsak dan, kar ni res. Res je pa, da dobivajo stranke po 2 št. skupaj, včasih se ktera št. tudi za vedno zgubi.

c.) Poštir trdi, da poštarica ni odsotna po cele tedne in celo cele mesece. Mi pa vemo, da ne vidimo poštarice ne samo po 2 dni, ampak po več tednov in celo čez en mesec v poštnem uradu. Ali je morda pozabil poštir, koliko časa je bila odsotna poštarica l. 1906 v jeseni in l. 1907 v pomladi?

d.) Poštir trdi, da ni res da ga ne brigajo uradne ure, mi pa vemo, da je večkrat poštni urad zaprt med uradnimi urami. Ako pridejo stranke v tem slučaju na pošto, jim otroci poštirjevi rečejo: Ni doma mame in papa; pridite jutro na pošto.

Ako je v odsotnosti poštarice me tukajšnji pošti, kaj mora biti še le med šolskim letom, ker je poštir, lokavski ob enem tudi učitelj in voditelj ljudske šole v Lokavcu. Na vsaki način trpi pošta in šola, ker so uradne ure pri pošti ob tistem času, ko je šolski podak. Radi tega nereda poslužujejo se stranke večkrat drugih pošt.

Ako ne bo kmalu reda na pošti, obrnemo se na merodajno mesto.

Iz kanalskega okraja.

kl Iz Deskelj. — Pri nas se marljivo ponučujemo v petju v veliko zadovoljnost društvenikov in sploh vseh vaščanov. Podučuje nas v petju naš vrli mladenič France Skolaris, organist iz Kanala. V petju smo že sedaj toliko napredovali, ko smo imeli vendar le 6 vaj, da se bomo upali nastopiti tudi s pevskim zborom pri zasebnem srečkanju z dobrotki v blagu, ki ga priredi naše „kat. slov. izobr. društvo“ v nedeljo, t. j. 30. avg. popoldne ob 5h. Vsaka srečka stane samo 20 vinarjev.

K obilni udeležbi vabi uljudno odbor.

Ob enem pa se najiskrenejše zahvaljujmo preč. g. vikarju V. Mežanu za lepo število vezanih, deloma nevezanih knjig, ki nam jih je velikodušno daroval.

kl Iz Marijinega Celja. — V proslavo trojnega jubileja postavijo mariji-

noceljski duhovljani v svojo kuracijo in romarsko cerkev nove orglje. Pogodba je že sklenjena s trdko: „Brata Zupan v Kamnigori“. Ker bodo stale nove velikosti cerkve primerne orglje ogromno svoto 4800 K se priporočajo svojim sosedom in drugim, ki to Marijino svetišče radi obiskujejo, da jim prispejajo z večjimi ali manjšimi prispevki na pomoč. Vsak tudi najmanjši dar se hvaležno sprejme.

kl Zapotočani bomo že kmalu eno leto brez lastnega dušnega pastirja. To pa je nekaterikom še prav po volji. Žive bolj brez skrbi in bolj brezskrbno se dovoljujejo in prireajo javni plesi. — Javni ples smo imeli dve nedelji zaporedoma na istem mestu. Ako že ne moremo postati imenitni na drug način, hočemo postati s prirejanjem javnih plesov! tako si mislijo ti nekaterniki. Najživahnejše so se vrteli ta stari Drnovski in njegove 14 letna cerkvena pevkinja, Zanut Križnov I. cerk. ključar, nekateri zeleno zarobljeni in drugi. S čegavim dovoljenjem se je priredil v drugič ples, hoče menda „za občni blagor“ vneti očka župan še preiskovati.

Iz cerkljanskega okraja.

c Sramota! Kar delata sedaj oba liberalna lista „Soda“ in „Primorac“ z našim rojakom, prevzvišenim knezom in nadškofom, je pač preostudna gonja, katero mora obsojati vsak treznomislec človek, ne glede na njegovo politično mišljenje. V 34. številki letošnjega „Primorca“ se bavi z njim kar v štirih člankih, postavlja ga v nasprotje s papežem (!), smeši njegove okrožnice in trojaka proti njemu. Kaj takega je mogoče le v „katoliški“ Avstriji. Enaki članki proti zadnjemu žandarju na deželi bi ne ušli državnemu pravniku, da bi jih ne črtal; proti nadškofu se sme vse! Najbolj žalostno pa je to, da to gonjo odobrujejo liberalci sploh; veselijo pa se je posebno naši cerkljanski naprednjaki, ki slastno prebirajo to hujkanje. Kar pulijo se za liste, ki „perejo škofa“ (— izraz liberalcev —) da so vže v par urah vsi zamazani, zavaljani in raztrgani. In potem še trdijo, da niso proti Cerkvi in veri. — Cerkljanska naprednost! Če vam delamo krivico, prosimo, da se izjavite; in mi preključemo svoje trditve. Prosimo!

c Poroka. — Včeraj se je v naš stari farni cerkvi sv. Jerneja poročil naš organist, pevovodja in hranilnični uradnik Gabriel Berk s posestnikovo hčerko in znano cerkveno pevkinjo - altistinja Tončko Peternej. Bilo srečno!

c Sadna letina kaže pri nas dobro. Posebno jabolk bo obilo. Nekateri jih že sedaj — pol zrela — tresejo za v — kotel in pozneje za — v gilo! Pametni gospodarji pa jih puste dozoreti, jih posušijo in imajo tako celo leto zdravo, tečno in prebavno družinsko jed in domačo pijačo. A letos bo jabolk tudi za izvoz. Želimo si poštenih trgovcev, ki jih bomo tudi pošteno postregli z lepim in cenim blagom.

c Guštinov študent je imel glavno besedo na shodi svobodomiselnih goriških študentov. Dokazal je, da ne hodi zastoj v Prago. Prinesel je seboj in v svojem govoru je znanstveno razlagal svoj najnovejši izum na tehničnem polju, namreč aparat, kake se posamniki in narodi rešujejo iz „kremplje v rimskega klerikalizma“. Govor je zbudil splošno pozornost in ga omenjajo vsi — liberalni listi, prorokujoč g. Petru, da mu je po tem govoru zajamčena stolica „krumpolovja“ na bodočem slov. vsenšilišču, osobito, če bo še nadalje tako temeljito študiral, kakor doslej, ta znani repetent in cerkljanski večni — študent!

c Društveno. — Knjižnica k. s. izobr. dr. v C. je zopet urejena in se v nedeljo, dne 30. t. m., otvori občinstvu. c Liberalna veselica v Pasicali je zopet dokazala, da je našim naprednjakom, kojim načelujejo krčmarji in študentje, abstinenca trn v obeh. Pili so in plesali so in ker dobička ni bilo, so menda same jezice izživali po povratku s svojo razglašeno bando mirne večerane! Kaj res ni nobenega, ki bi s krepko roko napravil enkrat za vselej — red v Cerknem?

c Otalež. — V nedeljo, 23. avgusta, ko je bil pri podružni cerkvi sv. Jurija v Lascu običajen semenj s sv. mašo ob 9. uri, je udarila strela ob 8. in pol uri v tamošnji zvonik, ki je bil naenkrat v ognju. Z zvonika je šla strela v cerkveni zid, katerega je razrušila v dveh mestih razbila je cerkvena vrata in omamila pod zvonikom stoječega cerkvenika, ki je pa vže iz vsake nevarnosti. Nena- vadno hitro se je ogenj širil, in vže so bili v nevarnosti zvonovi in z deskami pokrita cerkev. V tej skrajni nevarnosti se ojunadijo nekateri domačini ter se podajo v zvonik k zvonovom in z obžudovanja vrednim naporom so z vodo, ki so jo dobivali skozi cerkev, popolnoma zadušili ogenj, rešili zvonove in oteli nevarnosti cerkev, da se je potem v njej proti 11. uri opravila sv. maša. Čast takim junakom! Ako pomislimo, kaka nepregledna nesreča bi se bila zgodila, ako bi strela udarila med sv. mašo, moramo pač priznati, da še vlada božja previdnost, k kateri se tolikokrat zatekamo, da nas varuje treska in hudega vremena. Ali sodi enako tudi oni „junak“, ki je, vračaje se od demokratske veselice, zavrnil v pondeljek zjutraj pred farovžem v Otaležu: „Hadičev far!“ nam ni znano! Pfuj, „omika“!

Iz tolminskega okraja.

t Podmelec: V nedeljo, dne 6. septembra, popoldne takoj po blagoslovu bo v tukajšnjem izobraževalnem društvu predavanje. —

t Zatomin. Ker ni dopisnik „Prim. Lista“ hotel odgovoriti na dopis v „Soči“ in „Primorcu“, naj pa jaz odgovorim saj na nekatere točke. Liberalno revše namignje, kakor da bi bil dopis pisal gosp. kaplan Tomšič. Ali, revše, res misliš, da mi kmetje, ki moramo trdo delati v potu svojega obraza, če hočemo jesti svoj revni črni kruh, dočim imaš Ti dosti belega in se čez poletje sprehajš brez dela ter delaš zgago med nami; ali res misliš, da nas kmetov ni sposoben, spisati dopis?

Čemu se zaganjaš v gosp. kaplana Tomšiča? Ali ti je storil kdaj kaj zalega? Tebi ali komu drugemu? Govori! To te peče, ker ne klečeplazi pred teboj in ne trobi v tvoj rog. Zatorej — lop po njem! Vi pa, g. kaplan, pojdite po začrtani poti naprej za blagor ljudstva, ne ozirajte se na levo, ne na desno; kajti vsaka dobra stvar ima tudi svoje nasprotnike. Ljudstvo Vas pozna, zato Vam pa tudi zaupa in želi, da ga tudi v prihodnje poučujete. Liberalci pa naj le kričijo, kolikor morejo, njih se ni treba bati, ker jih je malo.

Liberalci tudi pravi, da se bo treba nam kmetom tesno združiti in zgago delujočim nuncem nekoliko posvetiti. Ta jo je pa zadel! Tudi mi smo te misli, da se bo treba nam kmetom krepko združiti v „Kmečkih zvezah“ in „Izobraževalnih društvih“; kajti naš kmet je premalo organiziran: združiti se mu je treba in potem pomesti liberalno nesnago izpred pragov. Kmetje, nato delujmo! — Revše pravi dalje: „Ako dela kdo prepir med nami, ste to vi g. nunc, in ne liberalni učitelji.“ Dakazi koliko prepira je še napravil g. kaplan med

nami! Liberalci ste ga pa že veliko. Zlasti vaš najhujši agitator za časa volitev, ko je usiljeval ljudem svoj liberalni evangelij. Liberalci tudi pravi, da se otroci niso zato naučili včasih nič, ker so imeli šole v rokah „gospodje nunci“. Resnica pa je, da je imelo šole v rokah učiteljstvo; le kjer ni bilo šol, so vzdrževali rodoljubni duhovniki zasebne šole, ker so vedeli, kako je potrebna izobrazba tudi kmetu. Pri tem niso pa imeli nobene koristi, ampak le izgubo — časa in denarja, ker so morali sami kupiti večini učencev za učenje potrebna učila. Pa tudi naučili so se v par letih toliko kot sedaj. In vendar očitata duhovnikom, da „lenobo pasejo in ubogo ljudstvo izjemajo“. Kako se to strinja? Seveda, dopisnik je sam učitelj, in bi rad liberalnemu učiteljstvu spletel govorov venec sedaj, ko lenobo pase in med nami združbo dela. Če že ima učiteljstvo kako zaslugo, je plačano zato. Kaj meniš, liberalci, da bomo mi, kmetje zastojzate plačevali stotake in tisočake. Praviš dalje, da je imela družba sv. Mohorja „pred 30. leti komaj 13 tisoč udov, a zdaj jih ima čez 80 tisoč, in zakaj to?“ Odgovor je prav lahak. Da se je družba sv. Mohorja pospela do take višine, je največja zasluga duhovščine. Oua je z živo besedo, z ognjenim navdušenjem oznanjevala ljudstvu korist te družbe ter ji ude pridobivala med tem, ko so liberalni učitelji lepo roke križem držali in lenobo pasli. Kako navdušenje pa imajo liberalni listi do nje? Gbrček ji komaj posveti par suboparnih vrstic v „Soči“ in „Primorcu“. (Op. uredništva: Da, sedaj se od liberalcev celo večkrat čuje, da bodo morali nasprotovati Mohorjevi družbi, češ, ker je preveč duhovska). — Toda pojdimo naprej. Praviš, da je imela družba sv. Mohorja pred 30. leti, komaj 13 tisoč udov, dočim jih je imela 26 tisoč. Predno boš kaj več pisal o nji, bolje prouči njeno zgodovino! Kdo jo je pa ustanovil? Ali ne naš velezaslužni škof Slomšek in duhovnik Enspiesler? Kdo je položil temeljni kamen družbi s tem, da ji je prvi daroval 1000 K? Ali ni bil Slomšek? Kdo jo je podpiral tudi pozneje z denarjem in spisi? Ali ne Slomšek? In pozneje! Ali ni bila velika večina prijateljev in pesnikov duhovnikov, ki so jo podpirali s svojimi spisi. In aii ne navdušujejo ljudstvo za družbo duhovniki tudi sedaj na prižnici in drugod? Kaj ste storili pa vi liberalni učitelji? Govorite!

Če je pa storilo liberalno učiteljstvo kaj več, kot mu je velevala dolžnost na dan z dokazi! To je pač težje dokazati, kot govoriti, kaj ne!

Liberalci se tudi baha, da ima liberalno društvo 40 „članov“. Ali ne veste pa, kako so jih lovili te „člane“. — Poprej ni hotel biti noben izmed onih ki so nabirali ude liberalcev, potem pa ko so premočili ljudi, da so jim dali naprej po par kronic kot članarino, ko so se čutili, da so dosti močni, mahoma so bili liberalci. A delali so račun brez krčmarja. To se je videlo na dan občnega zbora. Ko so videli ljudje, da se stekajo liberalni Tolminci v hišo, kjer se je ime vršiti ustanovni občni zbor, ni hotel iti nihče poslušat liberalnega dr. Erfolje. — Ljudje so rekli: Rajši zgubim ta denar, kot grem v liberalno društvo. Vidiš, liberalci, tako je. Na občnem zboru pa tudi ni bilo do dvajset ljudi. Vrli Zatolmanci ustanovimo si svoje „Izobraževalno društvo“, katero nam je res potrebno. Saj nevednost je pač najdražja stvar na svetu. — Vaščan.

Opomba uredništva: (Uredništvo izjavlja, da g. kaplan ni pisal, ne poslal niti tega niti katerega drugega dopisa. Vse dopise pišejo kmečki možje, ki, čeravno brez visokih koperskih šol, bolje pišejo in zadenejo, ko učene glave liberalnih Tolmincev.)

t Dva vagona sta skočila s tira te dni pri Sv. Luciji in se precej poškodovala. Sunek je bil tolik, da sta se razbila „puferja“ — odbijača. Vendar je neki trgovec iz Gorice, ki se je vozil v dotičnem vozu, imel tako trdno spanje, da se ni prav nič prebudil v kljub velikemu ropotu in tresenju. Pač trdno spanje!

Iz komenskega okraja.

Im Iz Škrbine. — V nedeljo, dne 23. t. m. so nekateri dečki vkradli vojakom patrone za vežbanje, ki so jih šli spuščati v zrak. Pri tem pa se je trinajstletni Josip Žorka, (Botegarjev) nekoliko ostrelil. Papir in nekaj patrona mu je šlo v prsa, ki mu jih je vojaški zdravnik čistil. Naše je, da deček okreva. Pazite na svoje otroke! Poučite in kaznujte jih radi takšnega početja.

km Gorjansko. — Vže zopet se štuli poslanec Lojze Štrekelj v „Primorcu“ od 21. avg. t. l., da je izposloval za Permo poštni urad. To je vse pravi lepo! A mi Gorjanci smo svojčas natem mestu opozorili gosp. Lojzeta, da bi tudi mi radi imeli pošto v vasi; in menda smo imeli za to svojo pravico, saj smo ga tudi mi volili. A kljub temu nam ni nič znano, da bi bil gosp. poslanec do sedaj kaj storil v tem oziru. Zato pa danes zahtevamo od njega, naj se v prvi vrsti spomni svojih volivcev, in potem naj se utika v razmere, ki ga prav nič ne brigajo. Drugače bomo tudi mi rekli, da pozna premalo prigodbo o sraki spavovim perjem. O Lojzetovih kerskih bomo poročali!

km Kostanjevica. Društvo za zavarovanje goveje živine v Kostanjevici priredi v nedeljo dne 6. septembra (v slučaju slabega vremena dne 20. sept.) javno tombolo. Dobitka sta: Činkvina prešič, tombola mlada junica. Srečke po 40 vin. Z ozirom na to, da je čisti dobišek namenjen draštveni blagajni, katera vsled pogostih nesreč nima kapitalov, pričakuje odbor obilne udeležbe od strani občinstva.

km Kaj sem videl in slišal v Komnu? — Preteklo soboto in nedeljo sem bil v Komnu. Med drugim sem čul, da pravi „Toni-pek“, katerega sem imel čast videti oba dni, da so osleparili liberalci le za 120 (sto in dvajset!) K vlado pri trtah in zaradi tega da hoče hudič vzeti klerikalce. Da so pa lani klerikalci pri dež. odboru osleparili deželo za tisočake z nabavo sena, o tem nočejo klerikalci ničesar vedeti. Tako govoriči znani Štrekljev podrepnik-Toni pek!

Ker sem pa videl na lastne oči za komenskim mlinom veliko njivo Štrekljevih cepljenk in ravno tako ogromno število cepljenk v Preserjah ob cesti, privoščim kraškimi naprednjakom to Tonipekovo tolažbo o osleparjenih le 120 K, pristajem S. L. S. pa priporočam Tonipekovo govorjenje v blagohotno premissljevanje. Reservist.

Iz sežanskega okraja.

s Občlnski zastop v Zgoniku je oblast razpustila.

s Ogenj v Avberu. Dne 21. t. m. ob 8. uri zvečer je nastal ogenj pri posestniku Francu Oreh št. 32. V hipu, ko se je zasililo znamenje zvonov, bila je tudi že vsa hiša v plamenu. Pribitelo je ljudstvo iz vseh strani, da bi pomagalo rešiti, kar se sploh da rešiti. Ogenj se je omejil.

Iz krminskega okraja.

kr Iz zapadnih Brd. Po naši primorski domovini je letošnja letina splošno imenovati slaba. Brda pa je Bog letos dovolj blagoslovil. Imeli smo do sedaj vseh pridelkov dovoljno. Sirk kaže izborna z drugimi poljskimi pridelki vred;

le krompir je nekoliko bolj zaostal, tudi manje ga bo. Vendima kaže, kjer je Bog prizanesel, prav po kanansko — ako Bog tudi dalje obvaruje. Rebula je prav „lepo rumena“ dečim podgroznica še „dela“. Če se vreme ne pokvari bomo „trgali“ letos pred kakor lani. Pa bo tudi treba, ker lastovke se že poslavljajo, oziroma so se že poslovile kar po mnenju „tičjelovcev“ napovedujejo zgodnjo in hudo zimo. Naj pride, ko vse spravimo. — V Hruševlju postavljajo novo šolo! Dal Bog da bo ista resnično „veri in omiki“ služila, kakor dosedanja ne pa kakor nekoč „revi in omaki“ liberalnih naukov.

Glasnik „Goriške zveze“

Nova kmečka hranilnica na sežanskem Krasu. V Rodiku se je preteklo nedeljo ustanovila nova kmečka raiffeisenska posojilnica. Zbranim najuglednejšim možem rodiške župnije sta pojasnjevala pomen in naloge kmečke posojilnice dr. A. Pavlica, načelnik in S. Premrou, vodja „Goriške zveze“. Posojilnica bo obsegala celo rodiško župnijo. V načelstvo so izvoljeni sledeči gg.: Elsnic Josip, župnik, Rodik, kot načelnik, odborniki so: Babič Fran p. d. Berceľ iz Rodika 17, Cerkevnik Anton, p. d. Belaj iz Kačič 13, Grandič Miha p. d. Matic iz Dan 15, Požar Anton p. d. Bajtar iz Podgrada 31, Skok Anton p. d. Tonjov iz Gor. Rodika 23 in Mingot Jožef p. d. Pišmol iz Podgrada 27. — V nadzorstvo so izvoljeni: Race Anton p. d. Klimpo iz Rodika 79, Prelec Jožef p. d. Rolih iz Podgrada 26 in Bernetič Anton p. d. Čopar iz Rodika 7. — Novi posojilnici želimo najboljšega uspeha za dobrobit rodiških kmetovalcev.

gz Kmečka hranilnica in posojilnica v Ročah je pričela poslovati dne 9. avgusta. Uraduje ob nedeljah od 3—5. ure popoldne v svoji pisarnici. Vloge sprejema po 4½ od sto brez vsakorénega odbitka, porojila na poročstvo in na vknjižbo daje po 5½ od sto.

gz Kmečka hranilnica in posojilnica v Sv. Luciji prične poslovati prihodnjo nedeljo. Uradne ure bodo ob nedeljah popoldne od 3—5. Vloge se obrestujejo po 4½%, posojila po 5½%. gz Kamno pri Kobaridu. — Naša „Kmečka hranilnica in posojilnica“ prične redno poslovati v nedeljo dne 30. avg. t. l. Uradovalo se bo le ob nedeljah od 11.—12. ure dop., po potrebi tudi po blagoslovu, namreč v slučaju, da bi se vsem strankam, dopoldne ne moglo vstreči. Uradovalo se bo v župnišču. Denar v hranilnico vlagati sme vsakdo, posojila pa se bodo oddajala le tistim, ki so pristopili, oziroma ki pristopijo kot člani. Tudi drugih koristi zadruge bodo deležni le člani. Zidalež in pristopnino plača se 3 K 70 v. Vloge se bodo obrestovale po 4½%, posojevalo pa se bo po 5½%.

Loterijske številke.

	22. avgusta.				
Dunaj	42	68	21	49	64
Gradec	69	78	66	73	22

Dva dijaka

iz pripravnice ali iz nižjih razredov srednjih šol se sprejmeta na stanovanje in hrano. Kje — se izve v gostilni Flegl v ulici Orzoni pri vojaški bolnici.

Otvoritev nove mesnice — v Gorici — ulica Sv. Ivana št. 3.

Slavnemu občinstvu in posebno goriškim gg. gostilničarjem ter p. n. zavodom raznarjam, da otvorim s 1. septembrom t. l. lastno mesnico v Gorici v sredini mesta

ulica Sv. Ivana št. 3.

Zagotavljam točno in dobro postrežbo ter se priporočam za obilen obisk udari

Adolf Urbančič,
mesar.

J. Medved

Gorica Corso G. Verdi 38

priporoča

svojo veliko izbiro izgotovljenih oblek,
m m m m klobukov in čevljev. m m m m

Telefon št. 72

Poštnohran. rač. št. 51.292

„CENTRALNA POSOJILNICA“

V GORICI

registrovana zadruga z omejeno zavezo v lastni hiši
m m Corso Giuseppe Verdi št. 32, I. nadstropje m m

Sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan in jih obrestuje od 1. jan. 1908 dalje po 5%. Daje posojila na menice po 6½% in na vknjižbo po 5½%. Dalje daje posojila na 5-letno mesečno odplačevanje ki znaša od vsacih 100 K 2 na mesec

Stanje hran. vlog dne 31. dec. 1907 K 1,816.352.73
Promet dne 31. decembre 1907 . . . K 5,457.131.53

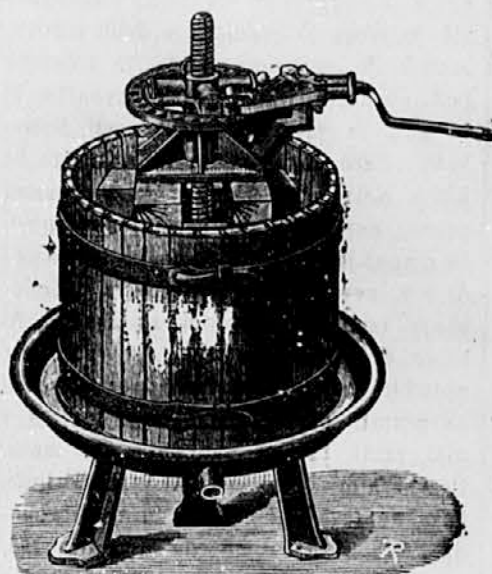
Peter Gruden

Gorica — Rabatišče št. 22. — Gorica

— ZALOGA: —

koruze, ovsa, otrobi, fižola in drugih deželnih pridelkov.

Priporoča se slav. občinstvu za obilen obisk in zagotavljam točno postrežbo in zmerne cene.

Glavno zastostvo in zalogo
kmetijskih strojev prve
slovanske tovarne bratov
K. & R. JEŽEK Blansko
ima

Jos. Dekleva
Gorica

Magistralna ulica št. I.

Nova slov. manufakturna trgovina v Gorici, Ravnikar & Berbuč

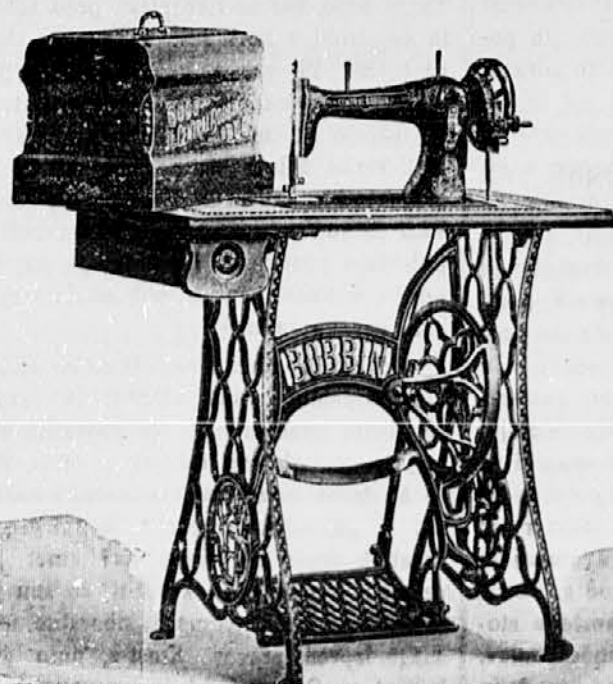
ulica Raštelj št. 16 v lastnej hiši se je otvorila 6. avgusta.

V omenjeni trgovini dobiva se po v resnici izredno nizkih cenah raznovrstna blaga kakor: posebne vrste platna pol platno in bombažasto za rjuhe, vsakovrstno belo perilo kretoni, šifoni, domestik, slovensko platno in vsakovrstni namizni prti in prtiči, platneni in bombažasti — velika izbira oxfordov, perkalov, zefirjev, satenov in volnenih moških in ženskih oblek, v raznovrstnih lepih novih barvah. Zelo dobre kvalitete se dobivajo v volni in žimi, cvilha za postelje, nadalje po posebno dobrem okusu zbrane in lepe posteljne odeje šivane kakor (plahte bele in barvane.

V zalogi so krasni vzorci garnitur za postelje, ter beli kakor barvani zastori. Vse to in še druge vrste blago dobiva se po najnižjih cenah v zgoraj zaznamovani trgovini. Posebno prijetno nama je razodeti slavnemu občinstvu, — da bodeva zvezana le z primeroma malimi stroški, ter zategadelj pač v položaju nuditi vsakomur najine vrste blaga v pravem pomenu besede resnično po splošno nizkih cenah.

Priporočuj, se, bilježiva s spoštovanjem

Ravnikar & Berbuč.

Dobre in trpežne šivalne stroje vseh vrst, kupite ponajnižji ceni z jamstvom od 5 do 10 let pri tvrdki:

J. Šuligoj

urar c. k. državnih železnic
GORICA

Gospodska ulica št. 25.

Vsakdo si lahko moje stroje ogleda in ni nihče prisiljen kupiti. Ker mi ni treba plačevati potnikov in najemnine iz trgovine samo za stroje, lahko torej prodajam ceneje kakor drugi trgovci, kateri samo od tega

živijo, in katerih stroške plačajo samo naročevalci, kar vsakdo lahko sam spozna. Stroje prodajam od 38 K naprej.

Slovenci, podpirajte le domače trgovine!

Vzgoja brez vere — nespamet.

Pristaši svobodne šole niso složni med seboj, ali naj bi vrgli vsak verski in moralni pouk iz šole, ali naj bi obdržali vsaj nekaj morale v šoli, seve take ki bi morala biti nanjih način prikrojena. Nihilisti in anarhisti so za prvo, drugi zopet po večini se drže drugega načina. Seveda mora po njih mnenju biti ta morala brez — vere, nekaka posvetna moralka, ki si jo sami naredi.

Uvidevajo, da se ne more vzgajati brez — nekih нравnih načel. Zakaj? Oni mislijo tako-le: Šola nam mora vzgajati dobre državljane, to pa ni mogoče brez nekih državljanskih kreposti; državljanske kreposti pa se pridobivajo na podlagi нравnih načel; — torej so v šoli potrebna нравna načela. Seve uči na podlagi liberalne svobode vsakdo lahko svoja нравna načela. Od tod je tolika zmedenost v njih glavah in načelih. Zavrgli so katoliško vero — zato pa hočejo, — da se njim verjame. Kakšna načela so skovali ti brezverski mogotci? Oglejmo si nekatera ki se uče na Francoskem in Italijanskem: 1. Bodi pravičen, ker pravičnost je podlaga ljudskega roda. 2. Bodi dober, ker si dobrota osvaja srca. 3. Bodi potrpežljiv, ker sisam slab in živiš z bitji ravno tako slabimi kot si ti. 4. Bodi hvaležen, ker dobrota raste vsled hvaležnosti. 5. Stori dobro onemu, ki te razžali, da boš večji od njega in ga pridobiš za prijatelja.

Zadostuj! Ali niso revčki?

Zavrgli so Boga in na Njegovo mesto postavijo nekaj človeškega. Ali bode človeška modrost in avtoriteta večja od Božje? Liberalni učitelji! Ali hočete tudi Vi tako šolo? Ko se poganjate za svobodno šolo, ali vržete tudi vi Boga iz šole? Da kateheta vže zdaj nekateri izmed Vas gledate po strani, je znano. — Zakaj? Ker je predstavitelj Božjega Učenika — ali ne?

Uprašamo Vas: Kaj je namenšili? Ali ne, da vzgaja značaje? In kaj je značaj? Ali ne doslednost v hotenju in delovanju, kot posledica, da podreja hotenje in delovanje praktičnim načelom?

In da podreja ta praktična načela zopet enemu vrhovnemu načelu? In kakšno vrhovno načelo je v krščanstvu? — To načelo se glasi: „Tako hoče Bog, ki vse vidi in vse ve, vse poplača in kaznuje“. To vrhovno načelo je pa trdo ker vemo, da je Bog neskončno pravičen. Liberalni učitelji — ali niste tudi Vi zdaj še prisiljeni tako učiti? Zato bise radi tega otresli? Da bi potem svobodno učili v šoli anarhizem? Saj vže zdaj veliko Vas ne hodi več k maši ob nedeljah. Kako boste potem vzgajali našo mladino нравno — versko, ko ste sami brez vere? Ali se ne pravi to slepomišiti z našim krščanskim ljudstvom? Krinko dol — in potem boste uvideli, da je liberalen učitelj med našim ljudstvom nemogoč!

Še nekaj! Hočete svobodno šolo — kako boste potem odgovarjali otrokom, ako Vas vprašajo o veri, Bogu, duši, od kod svet in mi, kam gremo? itd. Katera vprašanja so pri mladini pogostejša kot ta?

Ali boš — liberalni učitelj — odgovarjal, da to ne spada v šolo? Ali ni taka šola prava mučilnica za učitelja in učenca — saj učitelj ne bi znal učenca odgovoriti na najvažnejša vprašanja? In ali ne bo učenec imel takega učitelja za nevedneža? Liberalni učitelj — tu si v past, iz katere se ne moreš rešiti! Ali ni tako? Kako se bo pa še verni učitelj, kateri vzgaja svoje otroke doma verno, počutil v taki šoli, odgovorite nam Vi liberalni učitelji!

Pa menda veste sami — da je svobodna šola za Vas preklislo grozde —

ker naše krščansko ljudstvo bo vedelo braniti svetinjo krščanske vzgoje proti nekaterim takim liberalnim učiteljem.

Prihodnjič Vam povemo, kake sadove rodi Vaš vzor — svobodna šola.

Slovanski Jug.

1. Slovanski jug — slovenski rod, Ti straža naša na obalah. Od nekdanj braniš tujcem pot; Slovancov brán si bil ostalih.

2. Slovanski jug — slovenski rod, Trpeči mučenik nekdanji, Odpira boljša se ti pot, Rešitev varna je v spoznanji.

3. Zastava hrabra plapolá Slovenstva pri otrocih tvojih; Da pač nikdo te ne izdá, Ko za napredek si v bojih.

4. Da pač nikdo te ne izdá, Ko braniš si svetinjo vere, Ki je pradedom od Boga Podana bila vsred nevere.

5. Kaj v tvojih vrtah zre oko? Sinove ne dîne v boji! Li kdaj Slovan pač složen bo, Ko nanj preže sovražni roji?

6. Osebnost preč; le ena vez Naj druží vse pri delu svetem; Eđinost le je trden jez, Ki daje zmago v boju vnetem.

7. Slovanaki jug — slovenski rod Ohrabri brzo se, neplašno; Glej bratje tvoji že povsod Zmagujejo hrabro, neustrašno.

D. G.

Mladeniški tečaj in javna telovadba v Mirnu. Goriška mora vstati!

Goriška mora vstati!

To bodi naše geslo, to bodi naš ideal, kateremu moramo posvetiti vse moči. Da pa ta svoj namen dosežemo, moramo začeti novo delo, in sicer delo na polju mladinskih organizacij. Naša mladina je dobra, naša mladina je dostopna našim načelom, da se jih pa dosedaj ni oprijela, je uzrok to, ker jih ni poznala. Sami smo krivi, da nimamo mladine, kajti upoštevali jo nismo in se brigali premalo zanjo. Mladenič, ki ni še popolnoma pokvarjen, se naših lepih idej gotovo oprime, ako jih le pozna. Treba je torej, da začnemo z resnim neutrudljivim delom. Treba pa je, da tudi dosedanje sadove našega dela jasno pokažemo; kajti besede mičejo, vzgledi vlečejo. V ta namen priredi telovadni odsek „Kat. del. društva v Mirnu“ dne 8. septembra veliko mladeniško manifestacijo združeno s tečajem. Naj ne bode vasi, ki bi ne poslala vsaj nekaj mladeničev na to slavnost. Posebno naj si naša društva štejejo v dolžnost, se udeležiti te prireditve. Lepa prilika, kraj primeren.

Lepi vzpored je sledeči:

1. Ob 8. uri zjutraj sprejem članov, ki pridejo po goriški cesti. Odhod v vas.

2. Ob 8¹/₂ uri sv. maša. Daruje g. dr. Srebrnič.

3. Ob 9. do 12h, mladeniški tečaj.

a.) Ivan Podlesnik: Korist telovadbe.

b.) Fr. Terseglav: Mladina in kulturni boj.

c.) Dr. Dermastia: Mladeniške organizacije s socialno političnega stališča.

d.) Dr. Breclj: Spolna higijena.

4. Ob 12. uri skupno kosilo. (Brez pijače 80 vinarjev.)

5. Ob 3¹/₂ uri javna telovadba.

6. Po telovadbi ljudska veselica.

Pri vsprejemu, sv. maši, telovadbi in veselici svira vojaška godba.

Društva, ki imajo zastave naj pridejo z zastavami. Društva s pevskimi in tamburaškimi zbori naj naznanijo svoje sodelovanje pri ljudski veselici. Vsako društvo, ki se vdeleži naše slavnosti, naj to naznani, in sicer tudi:

I. Ali pride z zastavo.

II. Ali sodeluje s pevskim ali tamburaškim zborom in katero pesem hoče zapeti na odru.

III. Koliko članov se vdeleži kosila.

Vsa naznanila sprejema

Anton Vuk,

tajnik „Telovadnega odseka“ v Mirnu.

Peter Cotič,

čevljarski mojster, Gorica,

Gosposka ulica 1

Raštelj 32.

Zaloga vsakovrstnih čevljev za odrasle in otroke. Naročila z dežele se po pošti razpošiljajo. Cene zmerne.

Najboljše vinske stiskalnice

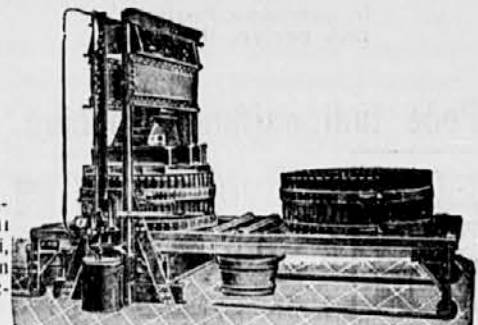
so naše stiskalnice „Ercole“, najnovejšega in izvrstnega sestava so „Ercole“, strojem za dvostruki in trajni pritisk; jamčimo, da se sok popolnoma iztisne, bolj ko pri vseh drugih stiskalnicah.

Hidravliške brizgalnice

„Syphonia“ so najboljše

Delujejo same.

Posode za grozdje, sadje, plugi za vino grade, sušilnice za sadje; ročne stiskalnice za seno; mlatilnice za seno, mlatilnice za pšenico, čistilnice za žito, rezalni stroji za krmo in ročni malni za žito, razne velikosti, in še razni drugi gospodarski stroji. — Izdelujejo in prodajajo z jamstvom kot posebnost najnovejše, izborne, priznane in odlikovane

Ph. Mayfarth-ove in dr.

tvornice gospodarskih in vinarskih strojev na Dunaju, II. Taborstrasse 71.

Preprodajalci in zastopniki se iščejo povsodi, kjer še nismo zastopani

Nagrajeni v vseh državah z več ko 600 zlatimi, srebrnimi in častnimi kolajnami. Ilustrovani ceniki in mnogobrojne pohvale v dokaz.

Naznanilo preselitve.

Prosim častite odjemalce, naj blagohotno vzamejo naznanje, da sem se s svojo trgovino z usnjem in s tovarno podplatov

preselil

iz ulice Arcivescovado v Gosposko ulico 10.

Nadalje opozarjam da sem ob tej priliki svojo zalogo bogato založil z vsakovrstno izbero kož, kakor tudi z vsemi čevljarskimi potrebščinami. — Zato se naadam, od strani p. n. občinstva ter od dosedanjih cenjenih svojih odjemalcev, da me bodo z obilnimi obiski tudi za naprej podpirali. Bilježim z odličnim spoštovanjem:

L. SCALETTARI.

Svoji k svojim! kavarna Central

Podpisani priporoča slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo, edino slovensko kavarno v Gorici na Travniku tik cerkve sv. Ignacija. V prvem nadstropju so primerni prostori za različne zaprte družbe in društva. V moji kavarni je nad 100 časopisov na razpolago. Prodajam raznovrstne pijače in dobro kavo, katero bodem okoličanom prodajal po nižjih cenah kakor druge kavarne. Pričakovaje obilne vdeležbe bilježim z odličnim spoštovanjem

J. Pečenko kavarar.

Svoji k svojim!

Svoji k svojim!

Staroznana narodna tvrdka:

Anton Iv. Pečenko

GORICA, ulica Jos. Verdi 26

postreže pošteno in točno s pristnimi belimi in črnimi vini iz lastnih in drugih priznanih vinogradov; potem s pylenjskim pivom „prazdroj“ iz sloveče češke „Meščanske pivovarne“, in izbornim protivinskim pivom iz pivovarne kneza Schwarzenberga v Protivinu na Češkem, in sicer v sodčkih in steklenicah; z domačim pristnim tropinovecem I. vrste, lastnega pridelka v steklenicah.

Vino dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstrijsko-ogrske države v sodih od 56 lit. naprej franko goriška postaja.

Cene zmerne.

Pozor!

Vinorejcem in prekupe-
valcem z vinom ter kr-
čmarjem se naznanja,
da se dobivajo pristne
klosterneburške

moštne vage

edino pri našem sloven-
skem optikarju

I. Primožiču

v Gorici na Kornju št. 13.

Prva in edina slovenska kleparska
delavnica v Gorici, ulica sv. Antona
št. 7 (v Kopačevi hiši)

se toplo priporoča za vsa stavbena in
galanterijska dela za cerkve in stolpe,
katere napravi po načrtu

Josip Patek,
naslednik Karola Čufer

priporoča se tudi vsem gg. odjemalcem, posebno
pa kmetovalcem. V zalogi ima: mehe zažveplanje,
zadnji sistem škropilnic za vitrijol, polivalnike za
vrte in patentirane ventilatorje za dimnike itd.
Poprave se izvršujejo točno in po najnižji ceni.

A. Fajt

pekovski mojster v Gorici,
tekališče Fr. Josipa 2 (lastna hiša)

Izvršuje naročila vsa-
kovrstnega peciva za
nove maše in godove,
kolače za birmance
in poroke itd. Vsa na-
ročila izvršuje točno
in natančno. Prodaja
fino pecivo, likerjev.

Peče tudi najfinerše pecivo.

Svoji
k svojim!

Goriška zveza gosp. zadrug in društev v Gorici,
registrovana zadruga z omejeno zavezo.

posreduje

pri nakupu kmetijskih potrebščin in pri prodaji kmetijskih
pridelkov

V zalogi ima:

modro galico, žveplo, razna umetna gnojila, gu-
mijeve vezi, belo in živinsko sol, otrobi debele
in drobne, turšico, moko, klajno apno in drugo.

Člani pridruženih zadrug se pri prevzemanju blaga morajo
izkazati s člansko knjižico zadruga in posojilnice, h kateri pri-
padajo.

Zaloga je v hiši „CENTRALNE POSOJILNICE“ v Gorici,
bivši „Hotel Central“.

Odlikovana pekarija

in sladčičarna

K. Draščik

v Gorici na Kornju

(v lastni hiši)

izvršuje naročila vsakovrstnega
peciva, torte, kolače za birmance
in poroke, pince itd. Prodaja
različna fina vina in likerjev na
drobno ali v orig. buteljkah. Pri-
poroča se sl. občinstvu. Cene
jako nizke.

Lekarna

Cristofolletti v Gorici

Prave in edine žel. kapljice
s znamko sv. Antona Pado-
vanskega.

Zdravilna moč
teh kapljic je ne-
prekosljiva. — Te
kapljice uredijo
redno prebav-
ljanje, če se jih
dvakrat na dan
po jedno žličico
popije. — Okrepé
želodec, storé, da ušine v
kratkem času omotica in š-
votna lénost (mrtvost). Te kap-
ljice tudi storé, da človek raje je

Cena steklenici 60 vin.

Prodajalna Katoliškega tisk. društva
v Trstu

pri veliki pošti — ulica delle Poste št. 9.

se priporoča za nakup
raznih molitvenikov, k pov, kr žev,
rožnih vencev, podob malih in ve-
likih, svetnj, cerkvene obleke, vo-
ščenih sveč, pisarnjskih potrebščin,
i. t. d. i. t. d. i. t. d.

Za časa sv. misijona lepe misijonske
podobice z slovenskim besedilom.
Ob 50-letnici mašništva sv. Očeta:
podobe Pija x. na platno z lepim
okvirjem.

Zaloga tiskovin za častite župne urade.

Za obilo naročil in obiska od čč.
gg. duhovnikov kakor p. n. občinstva
se priporoča z velespoštovanjem

„Katol. tisk. društvo“
TRST.

VIKTOR TOFFOLI

GORICA

Velika zaloga oljkega olja iz naj-
ugodnejših krajev

Oljkega olja po 96 v. liter

naravno oljkega K 1-04	Marsiglia . . . . . K 1-28
istrsko 1-12	Bombay 1-20
Corfu 1-20	Bari 1-40
Puglie 1-28	Lucca 1-60
Jesih vinski	najfinejše 2-
	Milo in luči.

Priporočam čč duhovščini in cer-
kvenim oskrbnim.

Edina zaloga oljkega olja v
Gorici, via Teatro 20 in via Se-
minario 10.

Anton Kuštrin,

trgovec v Gorici
Gosposka ulica št. 25

priporoča častiti duhovščini in slav-
nemu občinstvu v mestu in na deželi
svojo trgovino jedilnega blaga n. pr.
kavo Santos, Sandomingo, Java, Cej-
lon. Portoriko itd. Olje: Lucca, St.
Angelo, Korfu, istrsko in dalmatin-
sko. Petrolej v zaboju. Sladkor razne
vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več
vrst riža. Mljivec prve in druge
vrste, namreč ob 1/2 kila in od enega
funta. Testenine iz tvornice Žnidarski
& Valenčič. Žveplenke družbe sv.
Cirila in Metoda. Moka iz Majdiče-
vega mlinca iz Kranja in iz Joch-
mann-ovega v Ajdovščini. Vse blago
prve vrste.

Prosiva zahtevati listke!

Največja trgovina z železjem

KONJEDIC & ZAJEC

Gorica v hiši Monta.

Priporoča stavbeni Cement, stavbne nositelje (traverze),
cevi za stranišča z vso upeljavo, strešna okna, vsakovrstne
okove, obrtniško orodje, železo cinkasto, železno pocinkano
medeno ploščevino za napravo vodnjakov, vodovodov, svinčene
in železne cevi, pumpe za kmetijstvo, sadjerejo in vinorejo, ter
vsakovrstna orodja.

Cene nizke, solidna postrežba!

Eno kreno nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaže
s potrdili najine nove ameriške blagajne, da je kupil pri naju za
100 kron blaga.

Prosiva zahtevati listke!

Delavnica cerkvenih posod
in cerkvenega orodja

Fr. Leban

Gorica,

Magistratna ulica šte. 5.

Priporoča preč. duhov-
ščini svojo delavnico cer-
kvenega orodja in cerkve-
nih posod, svečnikov itd.,
vsakovrstnih kovin v vsa-
kem slogu po najnižjih
cenah. Popravlja in pre-
navlja stare reči.

Blago se razpošilja franko.

Anton Potatzky

v Gorici, na sredi Raštela hiš. št. 7.

Trgovina na drobno in debelo.

Najceneje kupovaišče nürnbergskega in
drobnega baga ter tkanin, preje in nitij.

Potrebščine

za pisarne, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke in šivalne stroje.

Potrebščine

za krojače in čevljarje.

Svetinjiče, rožni venci mašne knjižice.

Hišna obnava za vse letne čase.

Posebnost:

semena za zelenjave, trave in detelje.

Majbolje oskrbljena zaloga za kra-
marje, krošnjarje, prodajalce po sejnih
in trgih ter na deželi.

Štiri posestva

jedno v obsegu nad 250 oralov in tri v obsegu po
nekaj nad 100 oralov vsako s poslopji in obdelana
ter ležeča v rodovitnem kraju Istre ob istrski želez-
nici Trst-Buje so pod ugodnimi pogoji

na prodaj

Na vsakem posestvu se nahaja veliko nasadov
amerikanskih trti; jedno posestvo je posebno ugodno
za kakega trgovca z vini.

Natančneje poizvedbe pri g. Edvardu Dolence
veleposestniku v Orehku pri Prestranku ali pa pri
g. Dr. Mateju Pretnerju odvetniku v Trstu.